

بررسی جایگاه حکمت اسلامی در تزیینات بناهای سنتی ایران

معصومه یوسف زاده پوده

دانشجوی کارشناسی ارشد گروه معماری، واحد لاهیجان، دانشگاه آزاد اسلامی، لاهیجان، ایران

چکیده

هنر اسلامی شامل هنرهای تجسمی خلق شده در دنیای اسلام می‌باشد. هنر اسلامی شامل معماری اسلامی، خوشنویسی، نقاشی، سفالگری، قالیبافی، فرش بافی، گلدوزی اسلامی و مانند آن‌ها می‌شود. تزیینات بخش جدایی ناپذیر از معماری و بنای هر فرهنگ و سرزمینی است که خود شیوه‌های متعددی را شامل می‌شود. تزیینات در هنر اسلامی، یکی از اصلی‌ترین و موثرترین مولفه‌های وحدت بخش به شمار می‌رود و نیز یکی از عناصر کیفیت دهنده به فضاهای سکونتی در دوره‌های مختلف تزیینات بوده، که به اشکال متفاوتی تجلی یافته است. به عنوان یک ویژگی مشترک، معماری اسلامی از اشکال زینتی خاصی استفاده می‌کند، از جمله الگوهای ریاضی پیچیده، طرح‌های هندسی استادانه و الگوهای درهم تنیده، نقوش گل مانند اسلیمی و کتیبه‌های خوشنویسی دقیق، که برای تزیین ساختمان هستند، و کاربری ساختمان را توسط آن مشخص می‌کنند. برای مثال، کتیبه‌های خوشنویسی تزیین گنبد مسجد قبه الصخره شامل آیاتی از قرآن هستند که به معجزه عیسی اشاره دارد. تزیینات اسلامی در اکثر بناهای سنتی ایران به کار گرفته شده است که در این تحقیق به بخشی از این بناها اشاره می‌شود. به عنوان مثال تزیینات ایرانی اسلامی استفاده شده در ساخت قبله در مساجد، کاخ‌ها، مساجد، مدرسه‌ها، کاروانسراها، حمام‌ها، قلعه‌ها، بازارها و آب انبارها و همچنین بسیاری از بناهای سنتی ایران از این تزیینات بهره برده‌اند.

کلمات کلیدی: معماری، تزیینات، حکمت اسلامی، بنا، ایران